

Komentarz do prac

Wszystkie prace, które znajdują się w tym numerze „Postępów Nauk Medycznych” dotyczą metod leczniczych należących do radiologii zabiegowej. Jest ona szczególnym działem radiologii zajmującym się stosowaniem małoinwazyjnych metod w leczeniu przede wszystkim chorób układu krążenia i chorób nowotworowych.

Radiologia zabiegowa powstała na pograniczu rentgenodiagnostyki i chirurgii, łącząc pewne elementy obu tych dyscyplin. Charakterystyczne cechy, które odróżniają zabiegi wykonywane przez radiologów od klasycznych operacji chirurgicznych, dotyczą innego sposobu docierania do wymagających leczenia narządów. Cięcia skórne oraz preparowanie i przecinanie tkanek zostały zastąpione przez przezskórną punkcję i wprowadzanie do układu naczyniowego, dróg moczowych, dróg rodnych czy jam ciała precyzyjnych mikronarzędzi, takich jak: cewniki balonowe, światłowody laserów, koszyczki, skalpele, filtry, stenty i inne.

Zabiegi radiologiczne obciążają chorego w znacznie mniejszym stopniu niż chirurgiczne. Nie wymagają zwykle znieczulenia ogólnego, nie wiążą się z utratą krwi ani rozległym naruszeniem tkanek, dlatego mogą być wykonywane również u chorych niekwalifikujących się do leczenia chirurgicznego ze względu na ciężki stan ogólny.

Większość prac w tym numerze traktuje o metodach wewnątrznacyniowego leczenia chorób naczyń o różnej etiologii. Angioplastyka balonowa i stentowanie pozwalają na skuteczne leczenie zwężeń i niedrożności tętnic obwodowych: tętnicy podobojczykowej i tętnic kończyn dolnych. Znajdują też zastosowanie w przywracaniu drożności naczyń żylnych zajętych przez proces nowotworowy. Nowe możliwości lecznicze stworzyły stenty zmieniające kierunek przepływu krwi znajdujące przede wszystkim zastosowanie w leczeniu olbrzymich tętniaków wewnątrzczaszkowych, które szczególnie efektownie prezentują się na obrazach trójwymiarowych (zdjęcia na okładce).

Na szczególną uwagę zasługuje seria czterech prac pokazujących możliwości metod radiologii zabiegowej, które mogą być skutecznie wykorzystane w leczeniu chorób kobiecych: mięśniaków macicy, zespołu przekrwienia biernego miednicy małej, niedrożności jajowodów, a także być zabiegiem ratującym życie w przypadkach krwotoków poporodowych.

Bardzo wartościowa zarówno pod względem poznawczym, jak i klinicznie praktycznym jest praca o możliwości monitorowania chorych z tętniakami aorty brzusznej po leczeniu wewnątrznacyniowym z użyciem stentgraftów. Ta coraz powszechniej stosowana metoda leczenia tętniaków aorty wymaga, według standardów, stałej kontroli chorych w czasie odległym. Dotychczas u chorych tych wykonywane są badania tomografii komputerowej, które obciążają ich dużą dawką promieni rentgenowskich i środka cieniującego. Przeprowadzone przez nasz ośrodek badania udowodniły, że nieinwazyjne dopplerowskie badania ultrasonograficzne są równie skuteczne i mogą stać się badaniem z wyboru w monitorowaniu tych chorych.

Radiologia zabiegowa jest obecnie jedną z najszybciej rozwijających się dyscyplin zabiegowych. Wprowadzenie leczenia wewnątrznacyniowego stało się przełomem w rozwoju licznych specjalności medycznych, a zwłaszcza kardiologii, chirurgii naczyniowej, neurochirurgii i chirurgii onkologicznej.

Prof. dr hab. med. Małgorzata Szczerbo-Trojanowska